Prefață la ediția românească

1 În aprilie 2016, a apărut la Oxford University Press cartea ***The Syntax of Old Romanian***, o amplă descriere a sintaxei textelor vechi românești (690 pagini + 30 pagini introductive), carte monografică, prima sinteză de sintaxă românească veche scrisă în engleză și adresată special cititorului străin.

Cartea ***The Syntax of Old Romanian*** a rezultat din analiza unui corpus extins de texte vechi românești (vezi, p. 587–597, inventarul de 115 texte, dintre care unele – *Apocalipsul Maicii Domnului* (AMD), *Codex Sturdzanus* (CS), *Legenda Duminicii* (LD) – au mai multe versiuni și sunt întinse pe parcursul mai multor decenii, chiar secole). Textele acoperă cele două perioade vechi din evoluția limbii române scrise (prima perioadă 1500–1640 vs a doua perioadă 1640–1780), cunoscute „drept epoca veche a românei literare" (vezi §1.1.1). Obiectivele cărții au fost: (a) să realizeze o descriere semnificativă a sintaxei vechi românești, așa cum apare ea din excerptarea unui număr bogat și diversificat de texte; (b) să prezinte, dintr-o perspectivă diacronică, trăsăturile sintaxei vechi românești, comparând, pe de o parte, cele două perioade de limbă veche, iar, pe de altă parte, perioada veche cu cea modernă.

2 Dată fiind raritatea exemplarelor din ediția englezească în bibliotecile românești (în total 3–4 exemplare), a apărut foarte repede dificultatea cititorului român de a avea acces la carte. În condițiile în care multe dintre rezultatele descrierii erau noi, utile nu numai pentru aspectul de sinteză, ci și pentru detaliile prezentării (pentru noutatea observațiilor de descriere, dar și pentru noutatea sintezei, vezi capitolul 12, *Concluzii*), s-a născut repede interesul pentru realizarea unei traduceri românești a textului, cu atât mai mult cu cât descrierile anterioare de istorie a limbii privilegiau clar compartimentul morfologic (vezi, de exemplu, Densusianu [1938]1961). Puține sunt lucrările anterioare destinate în exclusivitate descrierii sintaxei vechi românești, care să îmbine o prezentare de ansamblu cu o descriere detaliată și să fructifice o largă analiză de corpus.

3 Cartea ***Sintaxa limbii române vechi*** și-a propus să fie o traducere fidelă a variantei englezești din 2016. De aceea, pentru concepție și metodologie, pentru organizare și structurare pe capitole și subcapitole, pentru selecția corpusului și prezentarea tipologiei textelor, pentru dificultățile și „capcanele" unei cercetări

BDD-B844-01 © 2019 Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 06:16:41 UTC)

bazate în exclusivitate pe analiza de corpus, vezi *Prefața* (p. XXIII–XXVI) și capitolul *Introducere* (p. 1–13).

Singurele deosebiri față de textul englezesc privesc inventarul de exemple, care, pe lângă exemplele din ediția englezească, încorporează o parte din *Anexa online* prezentată în 2016. Amintesc faptul că lucrarea din 2016, care a avut o limitare strictă ca număr de cuvinte, a beneficiat de o *Anexă online* (pe site-ul www.lingv.ro → *The Syntax of Old Romanian*), ceea ce a mărit considerabil informația faptică a textului. Ediția românească introduce în text o parte din această informație, fără însă a o folosi integral. Ca atare, pentru informație suplimentară, se poate apela, în continuare, cu folos, la *Anexa online* din 2016. În traducerea românească, cifrele exemplelor corespund fără abatere cifrelor din ediția englezească; singurele modificări privesc literele corespunzătoare exemplelor, care, în raport cu textul englezesc, sunt mai numeroase.

Pentru ediția românească, am acordat o atenție specială terminologiei, folosind terminologia lingvistică românească actuală (vezi *Indice*); în plus, am acordat atenție convențiilor și simbolurilor românești de redactare și tehnoredactare, modificându-le pe cele englezești, acolo unde a fost cazul. Toate celelalte aspecte (conținut, organizare, titluri și subtitluri, bibliografie, harta de prezentare a centrelor de cultură și de editare a cărților vechi românești) au rămas nemodificate. Diferențele bibliografice, extrem de rare, privesc cărțile aflate, la momentul apariției în 2016, „sub tipar", în cazul cărora s-a introdus indicația bibliografică nouă; lista bibliografică reflectă, așadar, momentul 2016. Diferența de număr de pagini dintre cele două ediții apare, în mare parte, ca urmare a eliminării gloselor (a informației gramaticale) din prezentarea exemplelor și a renunțării la traducerea exemplelor, glosele și traducerile nemaifiind necesare în textul românesc.

4 În final, mulțumesc colectivului de autori care, cu aceeași dăruire și profesionalism, ca și în perioada redactării textului de bază, a realizat traducerea românească într-un timp record și în condiții foarte bune. Un gând special de mulțumire pentru Raluca Brăescu, care a asigurat asamblarea finală a textului.

Mulțumim, de asemenea, conducerii Oxford University Press, care a înțeles nevoia autorilor de a realiza o traducere românească a cărții și căreia îi datorăm acceptarea acestei traduceri. Mulțumim și Editurii Univers Enciclopedic Gold, care a preluat realizarea ediției românești și care, ca și în alte momente de colaborare, a probat promptitudine și profesionalism în realizarea tehnică și estetică a cărții.

iunie 2018 Gabriela Pană Dindelegan

BDD-B844-01 © 2019 Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.188 (2026-11-07 06:16:41 UTC)